XORAZM VILOYATI STATISTIKA BOSHQARMASI

XORAZM VILOYATIDAGI KORXONA VA TASHKILOTLAR DEMOGRAFIYASI BOʻYICHA MAʼLUMOT

2023- yil 1- avgust holatiga koʻra
(fermer va dehqon xoʻjaliklarisiz)

Maʼlumotlar Oʻzbekiston Respublikasi Adliya Vazirligi Davlat xizmatlari markazi maʼlumotlar bazasi asosida shakllantirildi

KORXONA VA TASHKILOTLAR FAOLIYATINING UMUMIY TAVSIFI

So‘nggi yillarda hukumatimiz tomonidan mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish, faol tadbirkorlik, innovatsion g‘oyalar va bunyodkorlik salohiyatini qo‘llab-quvvatlash orqali aholiga munosib hayot sharoitlarini yaratish, ishbilarmonlik muhitini yaxshilash, bandlikni ta’minlash bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirib kelinmoqda.

Xususan, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik mamlakatimiz iqtisodiyotining asosiy bo‘g‘ini hisoblanib, bugungi kunda mazkur sohani jadallik bilan rivojlantirish, tadbirkorlar faoliyatini qo‘llab-quvvatlash, ularning safini yanada kengaytirish va rag‘batlantirish bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirilyapti.

Jumladan, 2023- yil 1- avgust holatiga viloyatimizda faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning soni (fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari) 26 301 tani tashkil etdi (ulardan kichik korxona va mikrofirmalar 23 119 ta).

Korxona va tashkilotlar to‘g‘risida umumiy ma’lumotlar

(fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari, 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda)

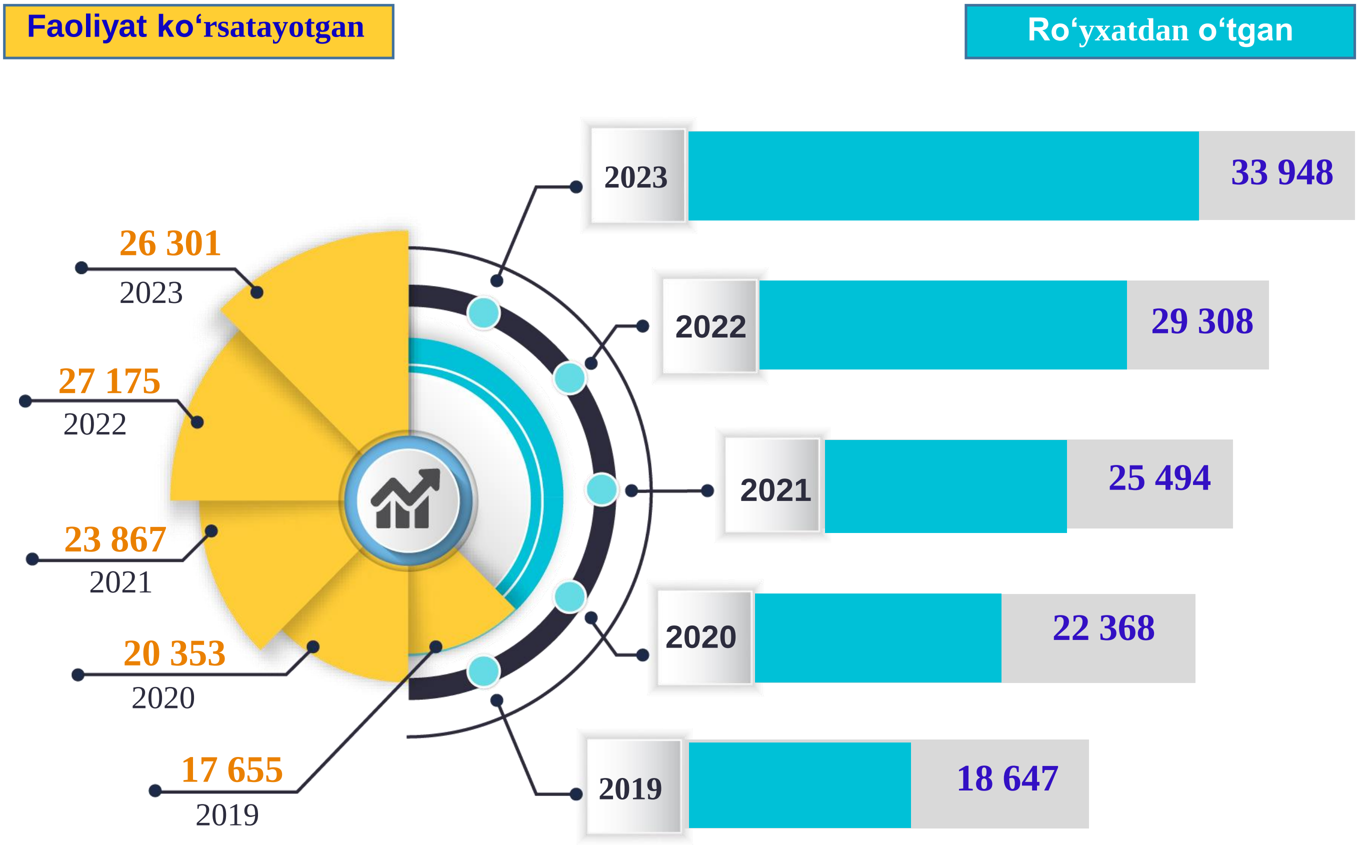

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar

2023- yil yanvar-iyul oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

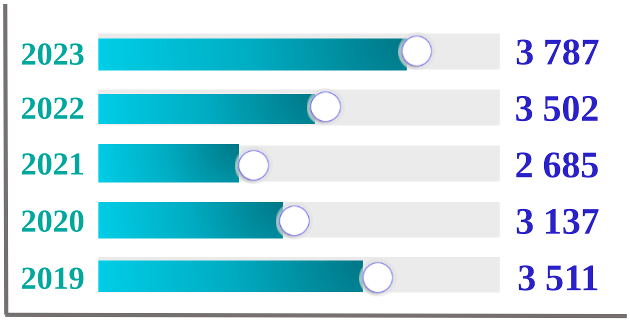

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

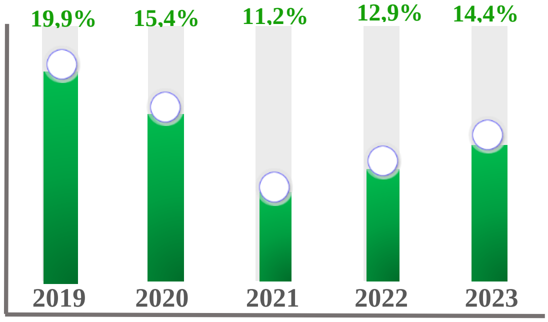

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

374
14,3%

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

652
16,4%

Sanoat

142
8,2%

Qurilish

1 643
18,4%

Savdo

235
22,0%

Tashish va saqlash

185
11,8%

Yashash va ovqatlanish

96
25,9%

Axborot va aloqa

60
10,0%

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

400
7,4%

Boshqa turlar

2023- yil yanvar-iyul oylarida yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni 2022- yilning mos davriga nisbatan 285 taga ko‘payganligini ko‘rish mumkin.

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha oxirgi uch yil mobaynida ma’suliyati cheklangan jamiyatlar 970 taga, xususiy korxonalar 226 taga ko‘paygan.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	485	9,7%
Shovot t.	405	22,9%
Urganch t.	374	13,2%
Qo‘shko‘pir t.	342	16,9%
Bog‘ot t.	330	18,1%
Gurlan t.	304	17,1%
Hazorasp t.	291	17,9%
Yangiariq t.	289	18,0%
Xonqa t.	227	11,2%
Xiva t.	225	12,4%
Xiva sh.	217	10,7%
Yangibozor t.	198	15,8%
Tuproqqal’a t.	100	13,9%

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

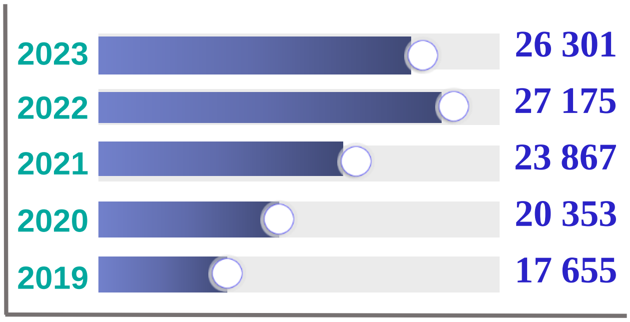

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

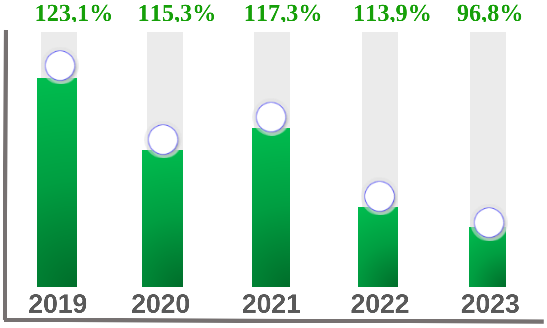

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

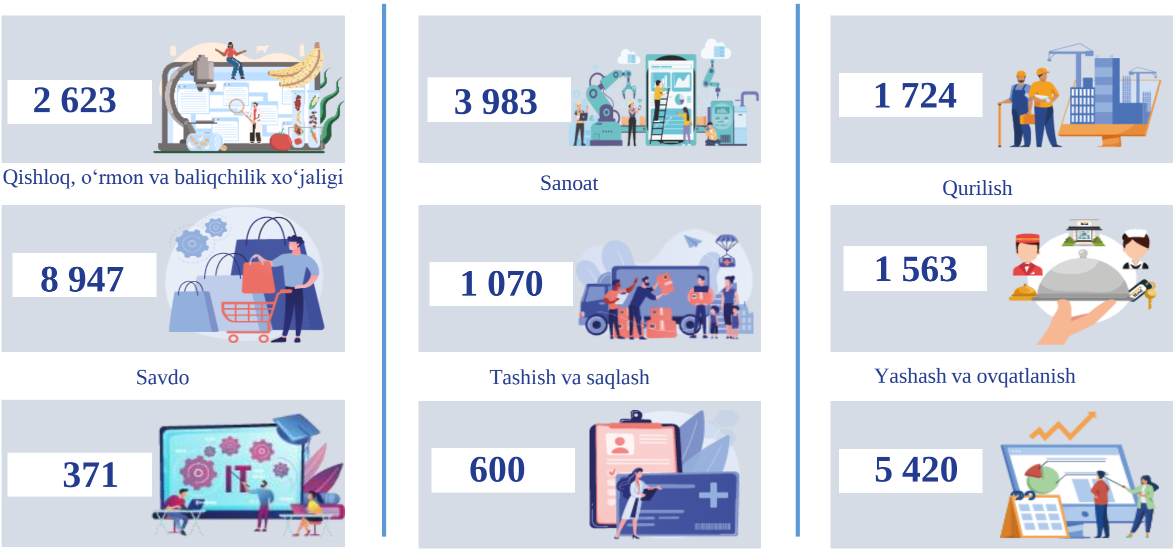

2023- yil 1- avgust holatiga faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni 2019- yilning mos davriga nisbatan 8 646 taga oshganligini quyidagi sohalarda korxonalar sonining sezilarli o‘sishi bilan ifodalash mumkin: savdo – 4 685 tadan 8 947 taga (o‘sish 4 262 ta), qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi – 1 483 tadan 2 623 taga (o‘sish 1 140 ta), sanoat – 2 983 tadan 3 983 taga (o‘sish 1 000 ta).

Hududlar kesimida

Urganch sh.	5 001	Gurlan t.	1 777
Urganch t.	2 837	Shovot t.	1 766
Xonqa t.	2 034	Yangiariq t.	1 607
Xiva sh.	2 024	Hazorasp t.	1 622
Qo‘shko‘pir t.	2 019	Yangibozor t.	1 255
Bog‘ot t.	1 827	Tuproqqal’a t.	721
Xiva t.	1 811		

Yangi tashkil etilgan tadbirkorlik subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil yanvar-iyul oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

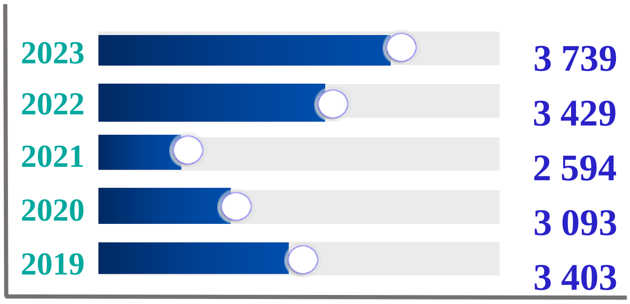

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

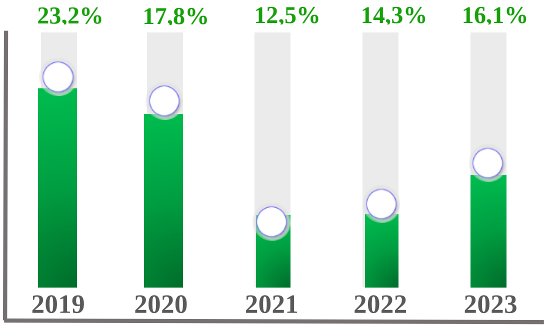

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

374
14,4%

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

652
16,4%

Sanoat

142
8,3%

Qurilish

1 643
18,4%

Savdo

234
21,9%

Tashish va saqlash

184
11,9%

Yashash va ovqatlanish

96
27,1%

Axborot va aloqa

60
11,5%

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

354
14,1%

Boshqa turlar

Davlatimiz tomonidan tadbirkorlik subyektlariga qulay shart-sharoitlar yaratib berish bo‘yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar natijasida, yildan-yilga ularning investitsiya va ishbilarmonlik muhiti yaxshilanib borayotgani namoyon bo‘lmoqda. 2023- yil yanvar-iyul oylarida yangi tashkil etilgan tadbirkorlik subyektlari soni 3 739 ta bo‘lib, shundan:

- mikrofirmalar va kichik korxonalar 3 727 tani;
- yirik korxonalar 12 tani tashkil etdi.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	462	10,7%	Hazorasp t.	289	20,6%
Shovot t.	404	26,2%	Xonqa t.	225	12,4%
Urganch t.	370	14,4%	Xiva t.	221	13,7%
Qo‘shko‘pir t.	342	19,0%	Xiva sh.	215	11,5%
Bog‘ot t.	327	20,3%	Yangibozor t.	197	18,0%
Gurlan t.	303	19,4%	Tuproqqal’a t.	95	15,7%
Yangiariq t.	289	20,2%			

Faoliyat ko‘rsatayotgan tadbirkorlik subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

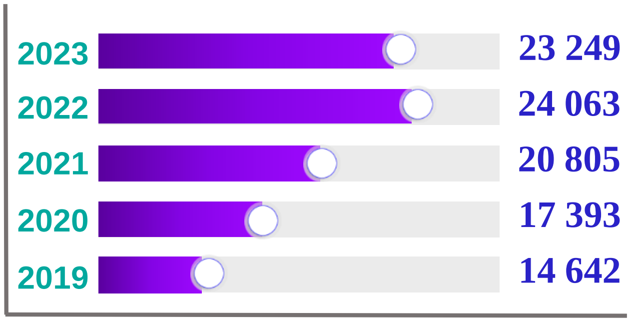

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

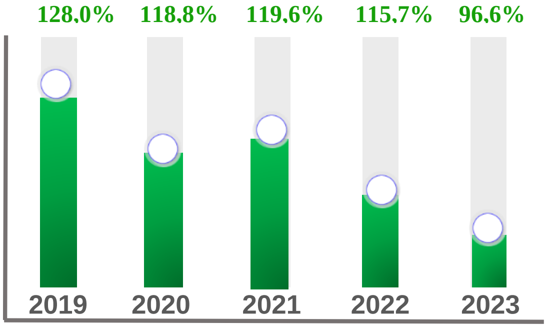

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

Sanoat

Qurilish

Savdo

Tashish va saqlash

Yashash va ovqatlanish

Axborot va aloqa

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

Boshqa turlar

Faoliyat ko‘rsatayotgan tadbirkorlik subyektlari soni 2023- yil 1- avgust holatiga 23 249 taga yetib, 2019- yilning mos davriga nisbatan o‘sish sur’ati 158,8 foizni tashkil etdi (8 607 ta). Ularning iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha taqsimlanishi (umumiy sonidagi ulushi) quyidagicha bo‘ldi: savdo – 38,5 foiz, sanoat – 17,1 foiz, qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi – 11,2 foiz, qurilish – 7,4 foiz, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar – 6,7 foiz, tashish va saqlash – 4,6 foiz, axborot va aloqa – 1,5 foiz, sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish – 2,2 foiz, boshqa turlari – 10,8 foiz.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	4 316	Gurlan t.	1 564
Urganch t.	2 576	Shovot t.	1 540
Xiva sh.	1 877	Yangiariq t.	1 431
Xonqa t.	1 816	Hazorasp t.	1 403
Qo‘shko‘pir t.	1 800	Yangibozor t.	1 094
Xiva t.	1 615	Tuproqqal’a t.	604
Bog‘ot t.	1 613		

Yangi tashkil etilgan kichik biznes subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil yanvar-iyul oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

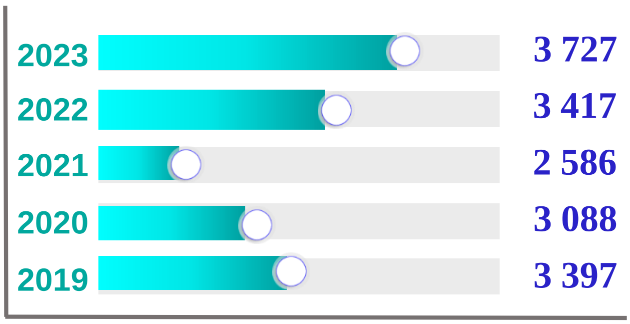

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

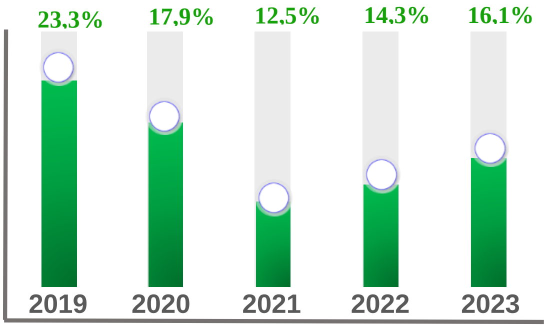

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

374
14,4%

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

652
16,5%

Sanoat

142
8,4%

Qurilish

1 643
18,4%

Savdo

234
22,0%

Tashish va saqlash

184
11,9%

Yashash va ovqatlanish

96
27,2%

Axborot va aloqa

60
11,6%

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

342
13,9%

Boshqa turlar

Mamlakat iqtisodiyotining “sog‘lomligi”ni baholashning muhim omili – kichik biznes subyektlarining samarali faoliyat ko‘rsatishi bo‘lib, bu uning moslashuvchanligi va doimiy o‘zgaruvchan iqtisodiy vaziyatlarga moslasha olish ko‘rsatkichidir.

2023- yil yanvar-iyul oylarida savdo sohasida yangi tashkil etilgan kichik biznes subyektlari soni 2022- yilning mos davriga nisbatan 1 164 tadan 1 643 taga (o‘sish 479 taga), tashish va saqlashda – 129 tadan 234 taga (o‘sish 105 taga), qurilishda – 121 tadan 142 taga (o‘sish 21 taga) ko‘paydi.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	**462**	10,8%	Hazorasp t.	**289**	20,7%
Shovot t.	**404**	26,3%	Xonqa t.	**222**	12,3%
Urganch t.	**369**	14,4%	Xiva t.	**221**	13,7%
Qo‘shko‘pir t.	**341**	19,0%	Xiva sh.	**215**	11,5%
Bog‘ot t.	**327**	20,4%	Yangibozor t.	**195**	17,9%
Gurlan t.	**298**	19,1%	Tuproqqal’a t.	**95**	15,8%
Yangiariq t.	**289**	20,3%			

Faoliyat ko‘rsatayotgan kichik biznes subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

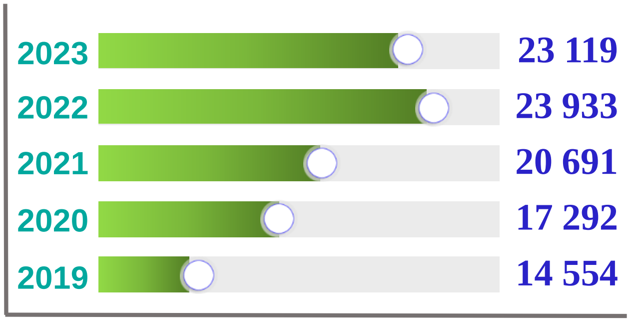

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

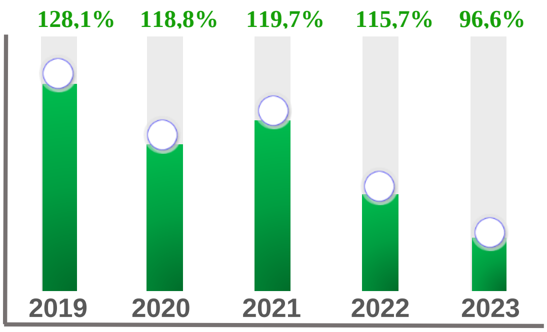

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

Sanoat

Qurilish

Savdo

Tashish va saqlash

Yashash va ovqatlanish

Axborot va aloqa

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

Boshqa turlar

Hududiy kesimda eng ko‘p kichik biznes subyektlari Urganch shahrida (18,5 foiz), Urganch tumani (11,1 foiz), Xiva shahri (8,1 foiz), Xonqa (7,8 foiz) va Qo‘shko‘pir (7,8 foiz) tumanlarida faoliyat ko‘rsatmoqda. Ushbu hududlarda jami kichik biznes subyektlari sonining 75,5 foizi faoliyat ko‘rsatmoqda.

Ma’lumki ayni paytda kichik biznes subyektlari iqtisodiyotning deyarli barcha tarmoqlarida ilg‘or faoliyat yuritmoqda.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	4 266	Gurlan t.	1 557
Urganch t.	2 564	Shovot t.	1 534
Xiva sh.	1 873	Yangiariq t.	1 424
Xonqa t.	1 807	Hazorasp t.	1 395
Qo‘shko‘pir t.	1 794	Yangibozor t.	1 088
Xiva t.	1 611	Tuproqqal’a t.	601
Bog‘ot t.	1 605		

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Gurlan t.	388
Urganch t.	324
Xonqa t.	286
Qo‘shko‘pir t.	283
Xiva t.	225
Yangiariq t.	211
Bog‘ot t.	191
Shovot	187
Yangibozor t.	162
Tuproqqal’a t.	101
Hazorasp t.	100
Xiva sh.	86
Urganch sh.	79

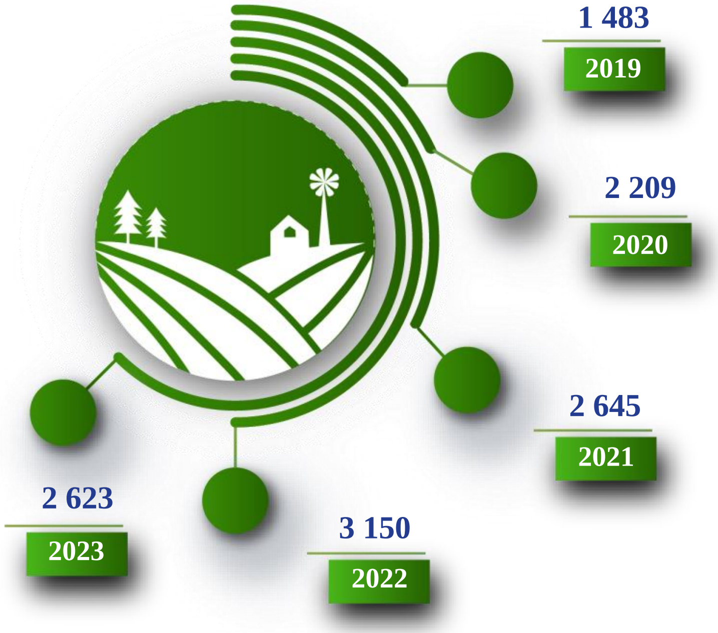

O‘zbekiston Respublikasida mamlakatning oziq-ovqat xavfsizligini ta’minlashga qaratilgan qishloq xo‘jaligini rivojlantirishning chuqur o‘ylangan strategiyasi izchil amalga oshirilmoqda.

Davlatimiz iqtisodiy va ijtimoiy islohotlarining muhim tarkibiy qismlaridan biri meva-sabzavot yetishtirishga qaratilgan. Bunday yondashuv aholi ehtiyojlarini to‘liq ta’minlash, ularning salomatligini saqlash va bandlik shart-sharoitlarini yaratishda asosiy yo‘nalishlardan biriga aylandi.

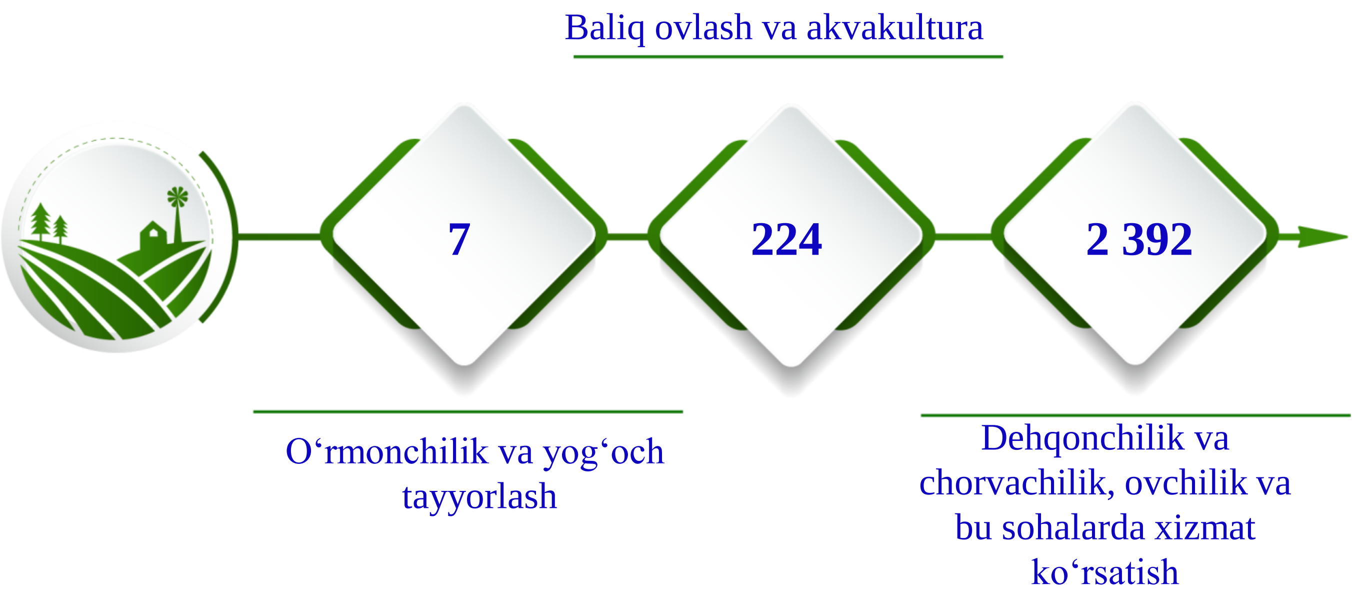

Sanoat yo‘nalishida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	687
Urganch t.	440
Qo‘shko‘pir t.	384
Xonqa t.	362
Xiva t.	302
Xiva sh.	284
Shovot t.	259
Bog‘ot t.	252
Gurlan t.	233
Yangiariq t.	227
Hazorasp t.	224
Yangibozor t.	185
Tuproqqal’a t.	144

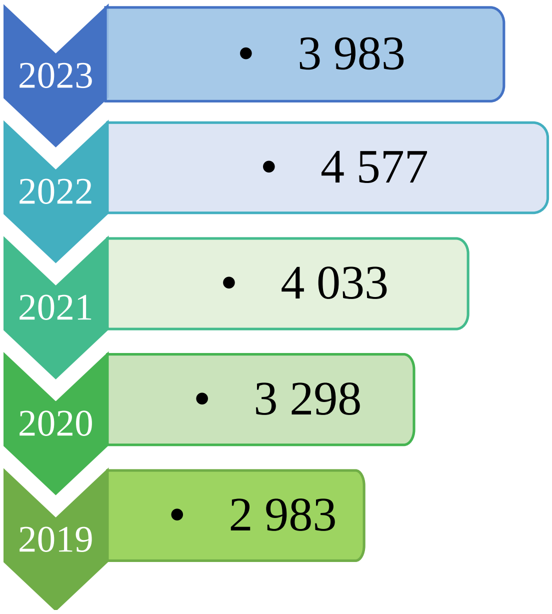

Sanoat tarmog‘i iqtisodiy tarmoqlar ichida eng yuqori salohiyatga ega bo‘lgan tarmoqlardan hisoblanadi. So‘nggi besh yil ichida faoliyat ko‘rsatayotgan sanoat korxonalari sonining o‘sish sur’ati 133,5 foizni tashkil etdi.

Sanoat korxonalari soni jami korxona va tashkilotlarning 15,1 foiz ulushini tashkil etdi. Shundan – 97,9 foizini ishlab chiqarish sanoati (o‘tgan yilning mos davriga nisbatan o‘sish sur’ati 87,1 foiz), 0,6 foizini tog-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash (o‘sish sur’ati 115,0 foiz), 1,3 foizini suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish (o‘sish sur’ati 85,0 foiz) va 0,2 foizini elektr, gaz bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash (o‘sish sur’ati 50,0 foiz) tashkil etgan.

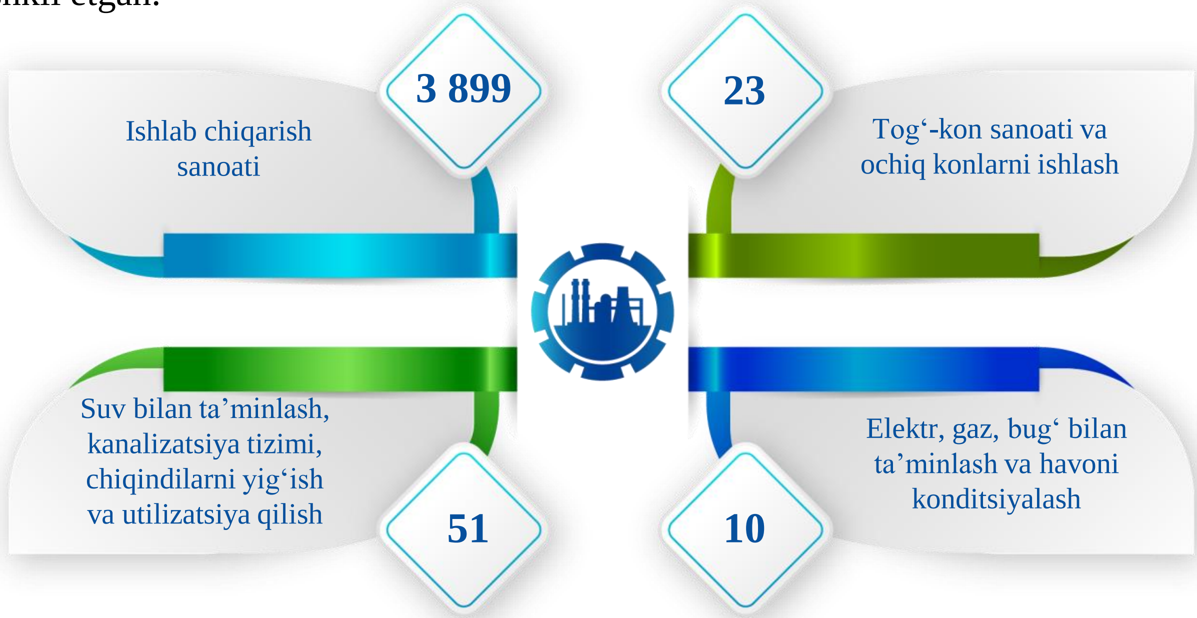

Qurilish faoliyati bilan shug‘ullanayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	380
Xiva t.	238
Urganch t.	214
Xiva sh.	184
Qo‘shko‘pir t.	140
Xonqa t.	113
Shovot t.	94
Yangiariq t.	90
Gurlan t.	62
Bog‘ot t.	61
Hazorasp t.	58
Yangibozor t.	58
Tuproqqal’a t.	32

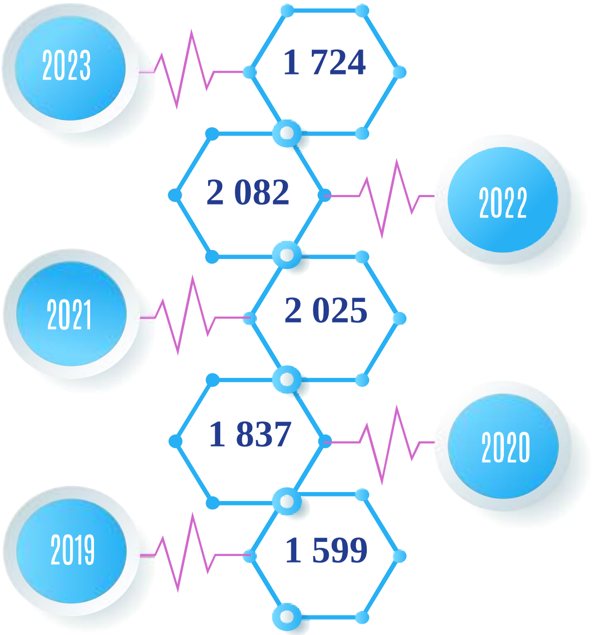

Qurilish sohasining yo‘nalishlari bo‘yicha o‘tkazilgan tahlil shuni ko‘rsatdiki:

- binolar va inshootlar qurish yo‘nalishi 55,8 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 82,6 foizni;
- fuqarolik obyektlarini qurish yo‘nalishi 19,4 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 101,8 foizni;
- ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari yo‘nalishi 24,8 foiz ulushni va 72,1 foiz o‘sish sur’atini tashkil etdi.

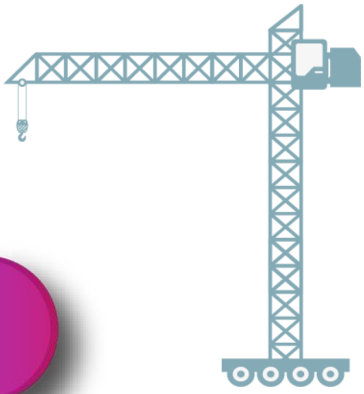

335 Fuqarolik obyektlarini qurish

427 Ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari

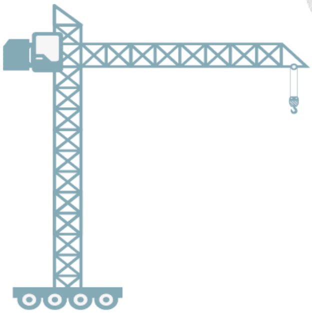

962 Bino va inshootlar qurish

Savdo sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	1 552
Urganch t.	990
Bog‘ot t.	759
Xiva sh.	697
Hazorasp t.	657
Shovot t.	656
Qo‘shko‘pir t.	619
Xonqa t.	602
Yangiariq t.	598
Gurlan t.	558
Xiva t.	558
Yangibozor t.	477
Tuproqqal’a t.	224

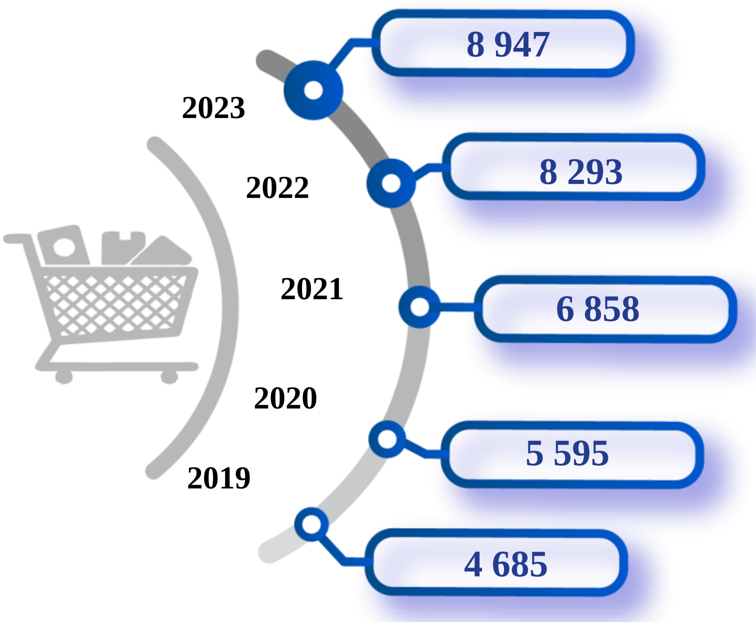

Tahlillar shuni ko‘rsatdiki, viloyatda faoliyat ko‘rsatayotgan har uchinchi korxona savdo sohasida faoliyat yuritadi, ularning 99,8 foizi yoki 8 928 tasi kichik biznes subyektlariga to‘g‘ri keladi.

Savdo sohasining yo‘nalishlar bo‘yicha taqsimoti quyidagicha:

- avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo yo‘nalishi 65,7 foiz ulushni tashkil etgan bo‘lib, 2022- yilning mos davri bilan solishtirilganda o‘sish sur’ati 106,7 foizni tashkil etdi;
- avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari ulgurji savdo yo‘nalishi 23,2 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati 106,9 foizni tashkil etdi;
- avtomobil va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi va ularni ta’mirlash yo‘nalishi 11,1 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati 118,1 foizni tashkil etdi.

991
Avtomobil va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi va ularni ta’mirlash

2 080
Avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari ulgurji savdo

5 876
Avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	373
Xiva sh.	264
Urganch t.	160
Xonqa t.	97
Shovot t.	94
Gurlan t.	91
Bog‘ot t.	87
Yangibozor t.	77
Qo‘shko‘pir t.	75
Xiva t.	74
Yangiariq t.	69
Hazorasp t.	60
Tuproqqal’a t.	42

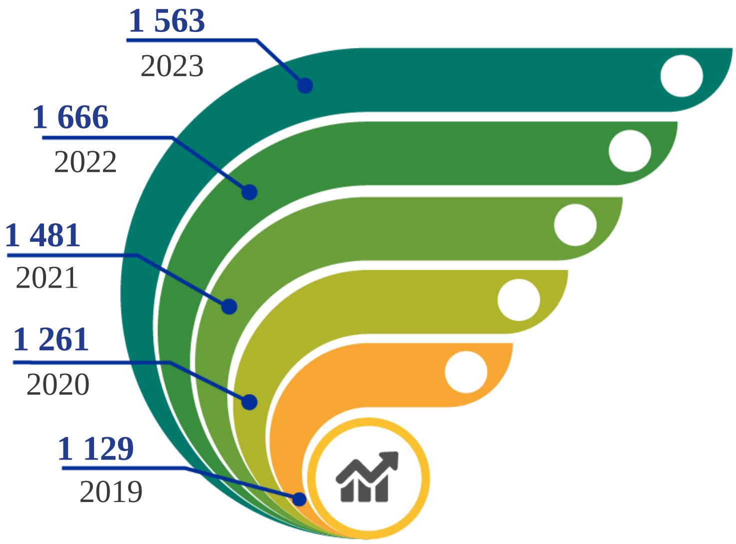

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar o‘sish sur’ati 2019- yilning mos davriga nisbatan 138,4 foizni tashkil etdi. Ushbu xizmatlar sohasi tahlili shuni ko‘rsatdiki:

- mehmonxonalar, turistik oromgohlar, dam olish va ko‘ngilochar parklar yashash bo‘yicha xizmatlar yo‘nalishining asosiy faoliyati hisoblanib, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning 14,5 foiz ulushini tashkil etdi;

- restoran va buyurtma bo‘yicha oziq–ovqat va ovqat mahsulotlarini yetkazish, oziq-ovqat va ichimliklar yetkazish bo‘yicha xizmatlar yo‘nalishining asosi hisoblanib, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasining 85,5 foiz ulushini tashkil etdi.

226 — Yashash bo‘yicha xizmatlar

1 337 — Oziq- ovqat va ichimliklar yetkazish bo‘yicha xizmatlar

Axborot va aloqa sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	112
Xiva sh.	47
Xonqa t.	35
Gurlan t.	25
Xiva t.	25
Qo‘shko‘pir t.	24
Urganch t.	24
Yangiariq t.	22
Shovot t.	21
Bog‘ot t.	17
Hazorasp t.	9
Yangibozor t.	6
Tuproqqal’a t.	4

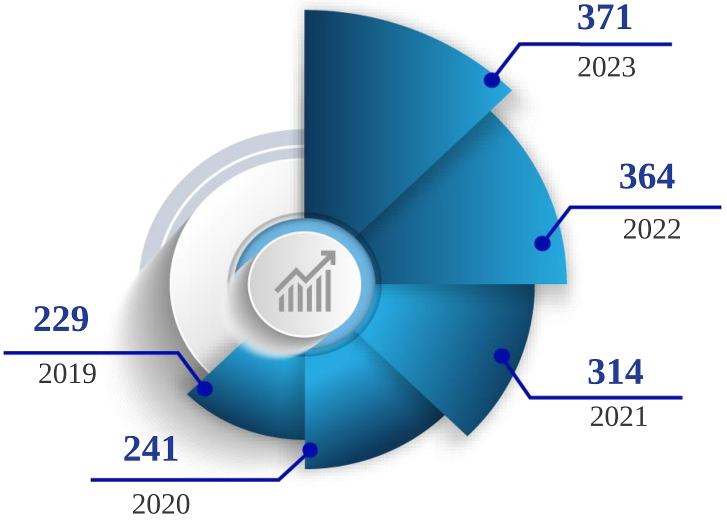

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra noshirlik faoliyati, kino-videofilmlar, televizion dasturlar, fonogrammalar va musiqali yozuvlarni ishlab chiqish yo‘nalishlarida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni axborot va aloqa sohasining 21,8 foizini tashkil etib, o‘sish sur’ati 2022- yilning mos davriga nisbatan 102,5 foizni tashkil etdi.

Dasturlar yaratish bo‘yicha faoliyat va teleko‘rsatuv va radioeshittirishlar hamda aloqa yo‘nalishlaridagi korxonalar soni axborot va aloqa sohasining 34,2 foizini tashkil etib, o‘sish sur’ati 2022- yilning mos davriga nisbatan 93,4 foizni tashkil etdi.

Kompyuter dasturlashtirish va axborot xizmati ko‘rsatish yo‘nalishlarida esa korxonalar soni axborot va aloqa sohasidagi korxona va tashkilotlarning 44,0 foizini tashkil etib, o‘sish sur’ati 109,4 foizni tashkil etdi.

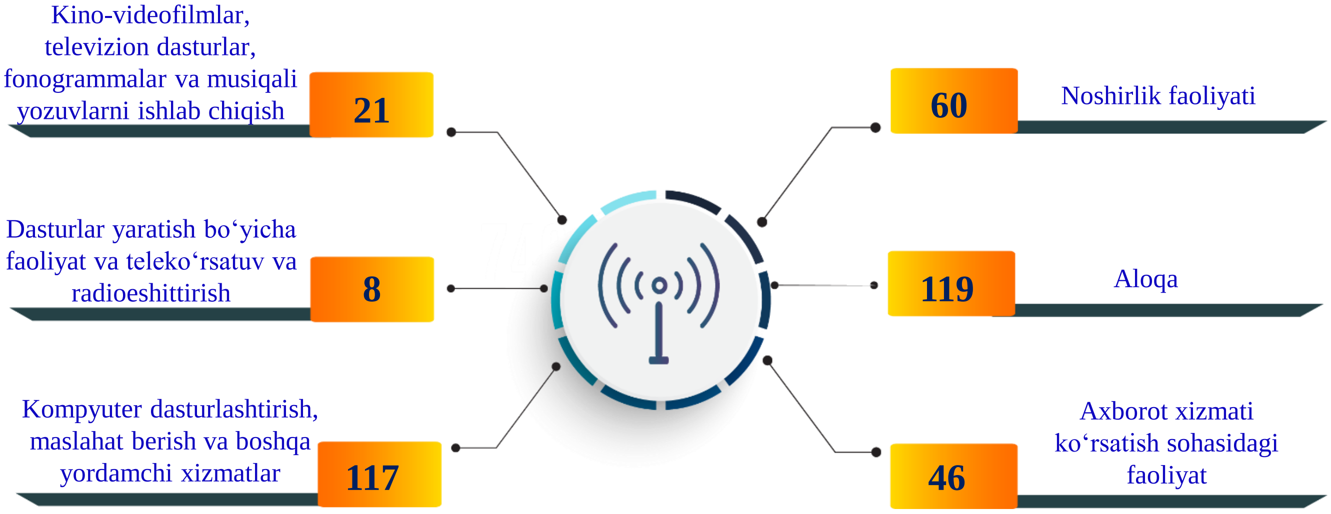

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	207
Xiva sh.	52
Urganch t.	50
Xonqa t.	44
Gurlan t.	41
Xiva t.	34
Hazorasp t.	33
Shovot t.	33
Qo‘shko‘pir t.	28
Yangiariq t.	26
Bog‘ot t.	25
Yangibozor t.	19
Tuproqqal‘a t.	8

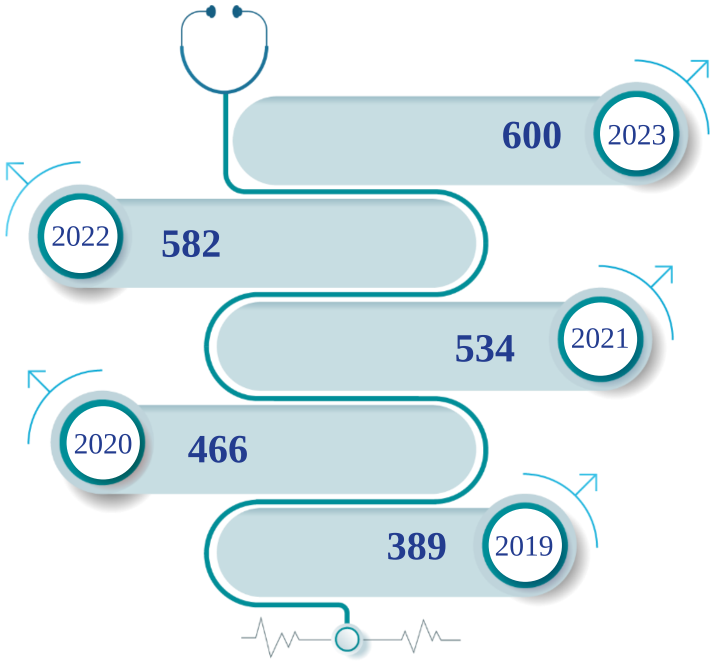

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan jami korxona va tashkilotlarning salmoqli qismi – 520 ta yoki 86,7 foiz ulushi tadbirkorlik subyektlari hissasiga to‘g‘ri kelgan.

Yo‘nalishlar bo‘yicha tahlil shuni ko‘rsatdiki:

- sog‘liqni saqlash yo‘nalishiga 94,2 foiz korxonalar to‘g‘ri kelib, o‘sish sur’ati 2022- yilning mos davriga nisbatan 103,3 foizni tashkil etdi;
- yashash uchun joy bilan ta’minlangan holda parvarishlash yo‘nalishidagi korxonalar soni 3,8 foizni tashkil etib, o‘sish sur’ati 92,0 foizni tashkil etdi;
- yashash uchun joy bilan ta’minlanmagan holda ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish yo‘nalishidagi korxonalar soni ushbu sohaning 2,0 foizini tashkil etib, o‘sish sur’ati 120,0 foizni tashkil etdi.

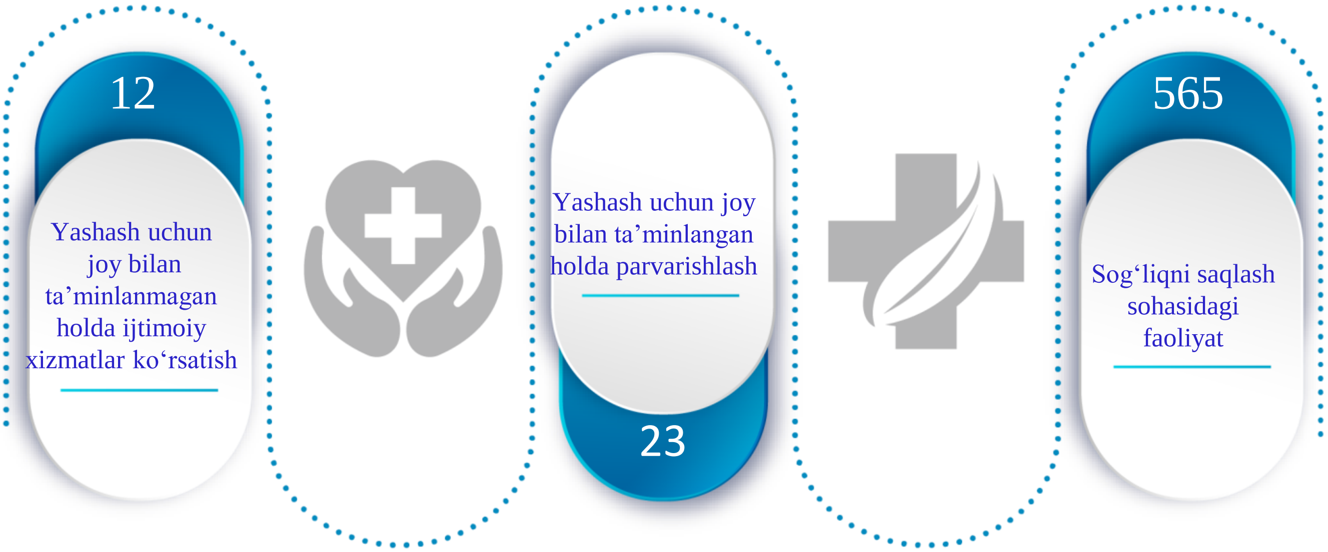

Tashish va saqlash xizmatlari sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Urganch sh.	223
Hazorasp t.	156
Xonqa t.	114
Urganch t.	111
Bog‘ot t.	77
Shovot t.	73
Qo‘shko‘pir t.	69
Xiva sh.	63
Gurlan t.	60
Xiva t.	45
Yangiariq t.	40
Yangibozor t.	24
Tuproqqal’a t.	15

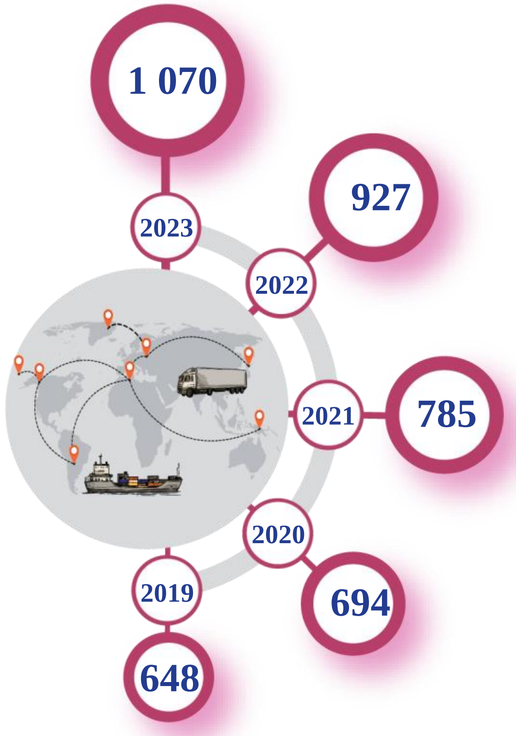

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, tashish va saqlash xizmatlari sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni jami viloyatdagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonaning 4,1 foizni tashkil etdi.

2022- yilning mos davri bilan solishtirganda tashish va saqlash xizmatlarining yo‘nalishlari bo‘yicha tahlillar shuni ko‘rsatdiki:

- quruqlikdagi va quvur transporti yo‘nalishida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning o‘sish sur’ati 111,0 foizni tashkil etdi;
- ombor xo‘jaligi va yordamchi transport yo‘nalishining o‘sish sur’ati 125,7 foizni;
- pochta va kuryerlik yo‘nalishi 2 marta oshdi;
- havo transporti yo‘nalishida faoliyat yuritayotgan korxona va tashkilotlar soni 4,5 marta oshdi.

Tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha umumiy ma’lumot

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda

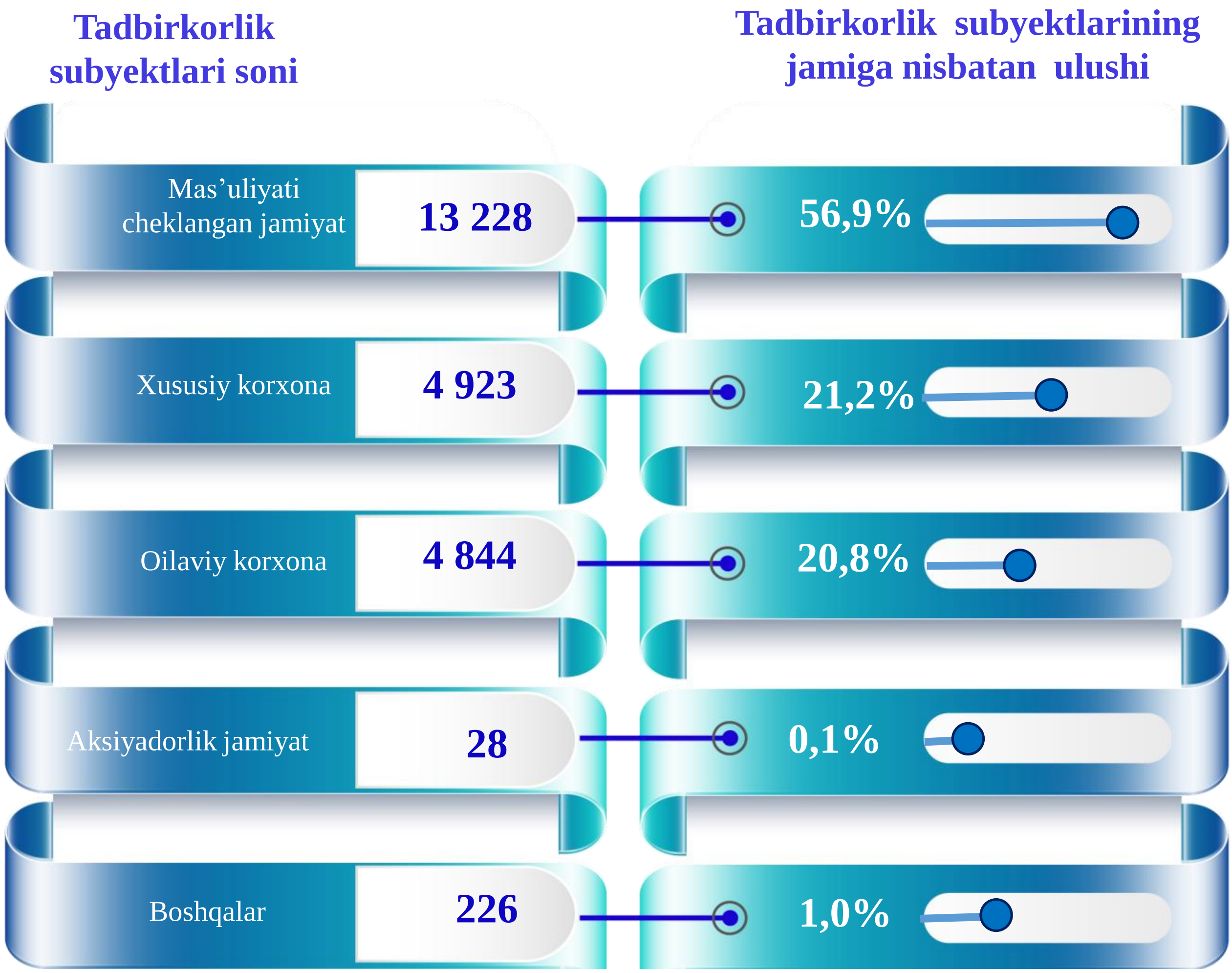

Tashkiliy-huquqiy shakl deganda, subyekt tomonidan mulkning biriktirilishi, shakllantirilishi va undan foydalanish usuli hamda uning bundan kelib chiquvchi huquqiy holati va faoliyat maqsadi tushuniladi. Shuningdek, quyidagilar bilan bog‘liq masalalarni hal qilishda foydalaniladi:

- xo‘jalik yurituvchi subyektlar to‘g‘risidagi ma’lumotlarni o‘z ichiga olgan registr, reyestr va kadastrlarning axborot resurslarini shakllantirish;
- tashkiliy-huquqiy shakllar doirasida statistika ma’lumotlarini ishlab chiqish;
- idoralararo axborot almashinishini ta’minlash;
- ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni va hodisalarni tahlil qilish va prognozlashtirish.

Yangi tashkil etilgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil yanvar-iyul oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

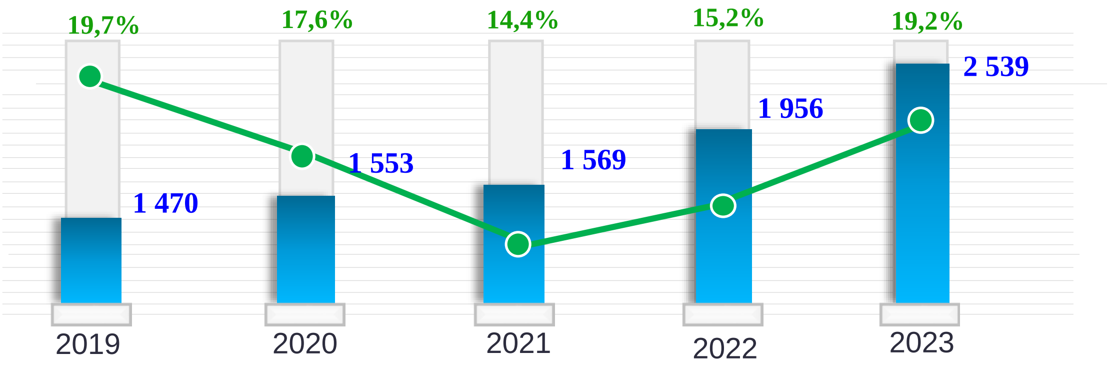

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

298

15,8%

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

365

20,1%

Sanoat

119

9,2%

Qurilish

1 106

22,7%

Savdo

195

22,0%

Tashish va saqlash

84

20,0%

Yashash va ovqatlanish

76

31,5%

Axborot va aloqa

45

17,0%

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

251

16,3%

Boshqa turlar

Mas’uliyati cheklangan jamiyati – bir yoki bir necha shaxs tomonidan ta’sis etilgan, ustav fondi (ustav kapitali) ta’sis hujjatlari bilan belgilangan miqdorda ulushlarga bo‘lingan xo‘jalik jamiyati hisoblanadi. Mas’uliyati cheklangan jamiyatning ishtirokchilari uning majburiyatlari bo‘yicha javobgar bo‘lmaydilar va jamiyat faoliyati bilan bog‘liq zararlar uchun o‘zlari qo‘shgan hissalari qiymati doirasida javobgar bo‘ladilar. Mas’uliyati cheklangan jamiyatning o‘z hissasini to‘la qo‘shmagan ishtirokchilari, jamiyat majburiyatlari bo‘yicha har bir ishtirokchi hissasining to‘lanmagan qismi qiymati doirasida solidar javobgar bo‘ladilar.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	341	Shovot t.	153
Hazorasp t.	267	Xiva t.	150
Qo‘shko‘pir t.	265	Xiva sh.	133
Gurlan t.	246	Xonqa t.	124
Urganch t.	245	Tuproqqal’a t.	87
Yangiariq t.	242	Yangibozor t.	87
Bog‘ot t.	199		

Faoliyat ko‘rsatayotgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni — Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

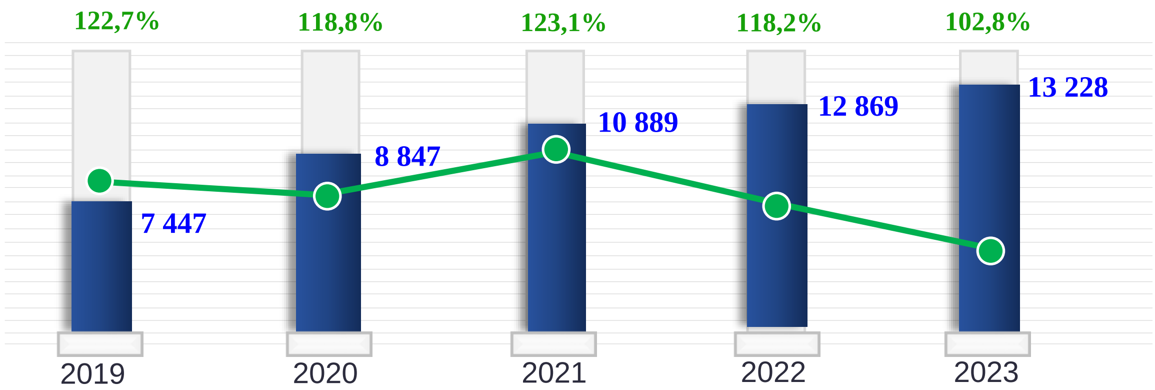

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

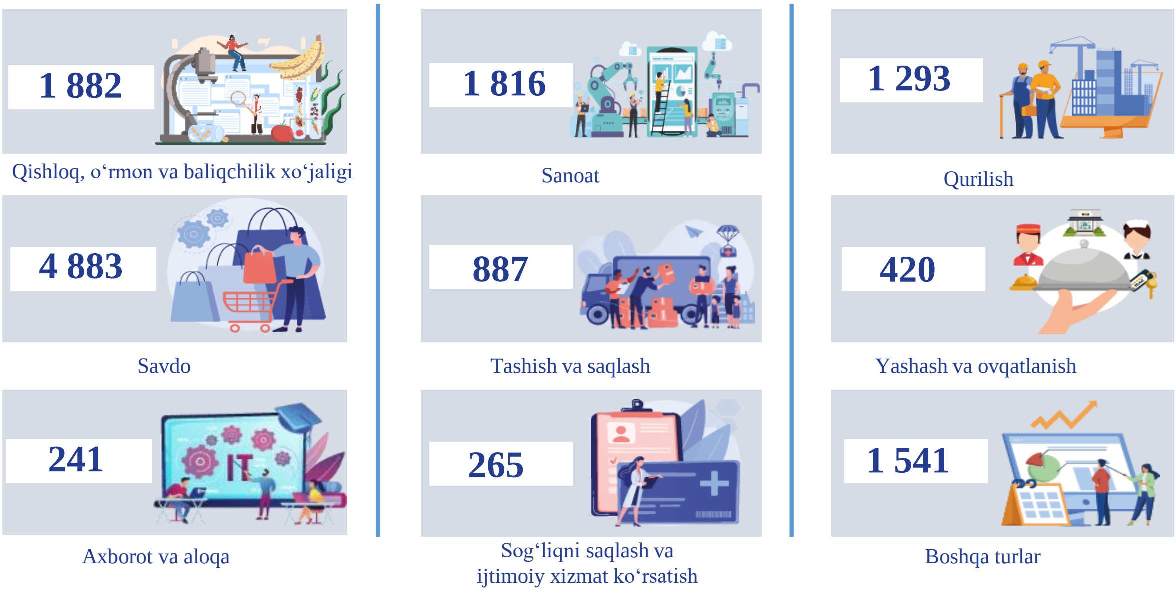

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra faoliyat ko‘rsatayotgan 23 249 ta tijorat korxona va tashkilotlarining 13 228 tasi mas’uliyati cheklangan jamiyatlar hissasiga to‘g‘ri keladi. Mazkur jamiyatlar mamlakatimizda tadbirkorlik faoliyatining eng keng tarqalgan shakli hisoblanadi.

Sohalar kesimida o‘sish sur’atlarining tahlili shuni ko‘rsatdiki, eng yuqori ko‘rsatkich axborot va aloqada – 118,7 foiz, savdoda – 116,6 foiz, sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlarda – 115,7 foiz, tashish va saqlashda – 115,6 foizni tashkil etdi.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	2 488	Xiva t.	907
Urganch t.	1 332	Bog‘ot t.	884
Hazorasp t.	1 148	Xonqa t.	788
Gurlan t.	1 071	Shovot t.	665
Xiva sh.	1 033	Tuproqqal’a t.	511
Qo‘shko‘pir t.	1 027	Yangibozor t.	395
Yangiariq t.	979		

Yangi tashkil etilgan xususiy korxonalar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil yanvar-iyul oylarida, birlikda

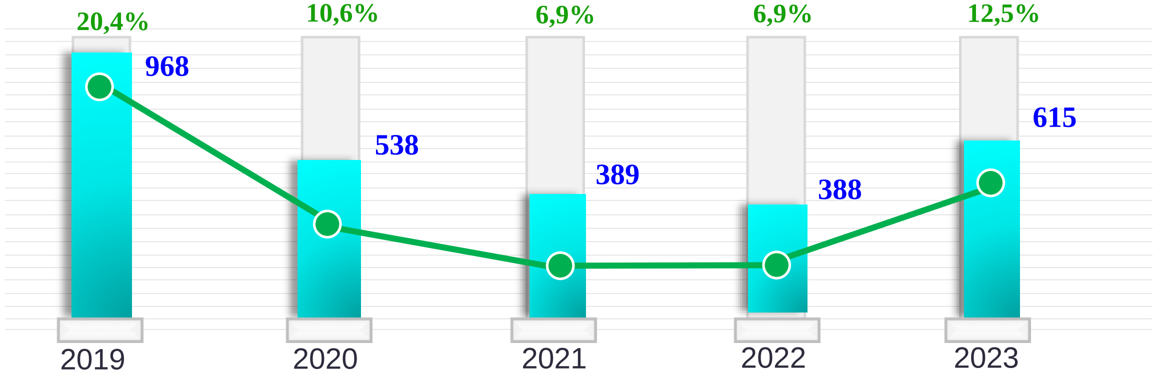

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

36
13,8%

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

103
11,7%

Sanoat

18
5,1%

Qurilish

323
15,2%

Savdo

31
24,0%

Tashish va saqlash

23
7,1%

Yashash va ovqatlanish

14
16,7%

Axborot va aloqa

6
3,3%

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

61
10,6%

Boshqa turlar

Xususiy korxona – mulkdor yagona jismoniy shaxs tomonidan tuzilgan va boshqariladigan tijoratchi tashkilot deb e’tirof etiladi. Xususiy korxona tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shaklidir.

Xususiy korxona o‘z mulkida alohida mol-mulkka ega bo‘ladi, o‘z nomidan mulkiy va shaxsiy nomulkiy huquqlarga ega bo‘lishi hamda ularni amalga oshirishi, majburiyatlarni bajarishi, sudda da’vogar va javobgar bo‘lishi mumkin.

2023- yil yanvar-iyul oylarida savdoda yangi tashkil etilgan xususiy korxonalar soni 2022- yilning mos davriga nisbatan 161 taga, tashish va saqlashda 18 taga, sanoatda 17 taga ko‘paygan.

Hududlar kesimida

Shovot t.	186	Urganch t.	37
Yangibozor t.	76	Xiva sh.	18
Urganch sh.	69	Hazorasp t.	9
Bog‘ot t.	65	Xiva t.	4
Xonqa t.	62	Tuproqqal’a t.	1
Qo‘shko‘pir t.	45	Yangiariq t.	1
Gurlan t.	42		

Faoliyat ko‘rsatayotgan xususiy korxonalar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

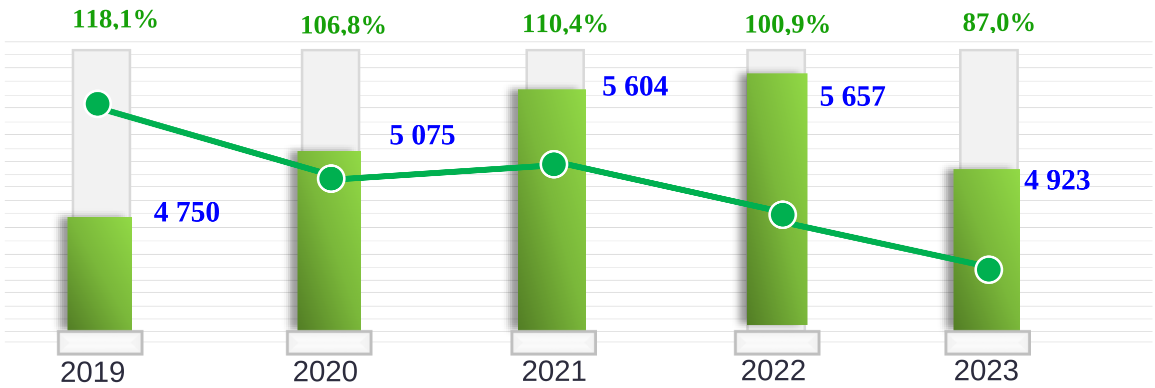

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

260

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

883

Sanoat

356

Qurilish

2 132

Savdo

129

Tashish va saqlash

323

Yashash va ovqatlanish

84

Axborot va aloqa

182

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

574

Boshqa turlar

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, faoliyat ko‘rsatayotgan xususiy korxonalar soni 2019- yilning mos davri bilan solishtirilganda 3,6 foizga ko‘paygan.

Xususiy tadbirkorlik subyektlari o‘sish sur’atlarining 2019- yilning mos davriga nisbatan ko‘payishiga savdo (123,9 foiz), tashish va saqlash (121,7 foiz), sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish sohalari (113,8 foiz), tumanlar kesimida esa – Shovot (4,5 marta), Bog‘ot (134,7 foiz), Xonqa (130,8 foiz), Qo‘shko‘pir (129,0 foiz) tumanlari ta’sir ko‘rsatmoqda.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	1 156	Xiva sh.	307
Urganch t.	598	Xiva t.	268
Shovot t.	521	Bog‘ot t.	264
Xonqa t.	514	Hazorasp t.	99
Yangibozor t.	402	Yangiariq t.	85
Gurlan t.	359	Tuproqqal’a t.	34
Qo‘shko‘pir t.	316		

Yangi tashkil etilgan oilaviy korxonalar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil yanvar-iyul oylarida, birlikda

Yillar kesimida soni

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

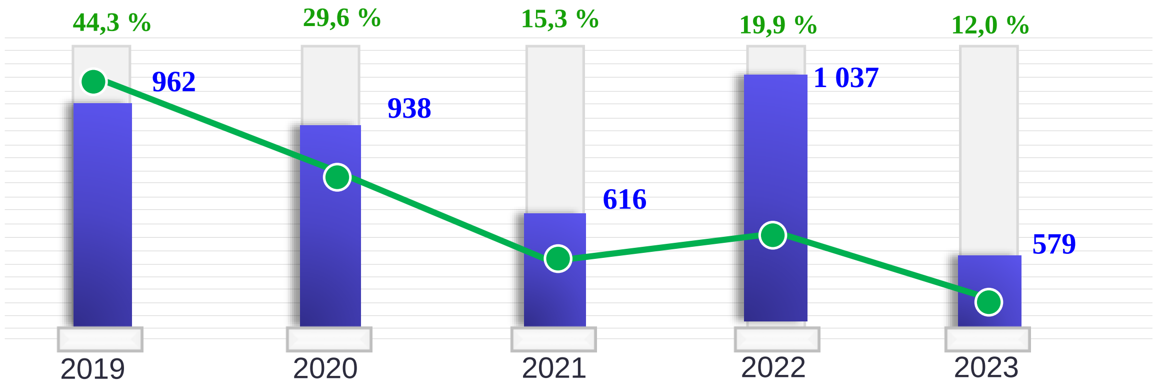

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

38

10,2%

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

180

14,7%

Sanoat

5

14,3%

Qurilish

214

11,3%

Savdo

8

16,7%

Tashish va saqlash

77

9,6%

Yashash va ovqatlanish

6

20,7%

Axborot va aloqa

9

13,0%

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

42

11,6%

Boshqa turlar

Oilaviy korxona – uning ishtirokchilari tomonidan tovarlar ishlab chiqarish (ishlar bajarish, xizmatlar ko‘rsatish) va realizatsiya qilishni amalga oshirish uchun ixtiyoriy asosda, oilaviy korxona ishtirokchilarining ulushli yoki birgalikdagi mulkida bo‘lgan umumiy mol-mulk, shuningdek, oilaviy korxona ishtirokchilaridan har birining mol-mulki negizida tashkil etiladigan kichik tadbirkorlik subyektidir.

Oilaviy korxona faoliyati uning ishtirokchilari shaxsiy mehnatiga asoslanadi va tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shakllaridan biridir.

Hududlar kesimida

Urganch t	87	Xonqa t.	39
Xiva t.	67	Yangibozor t.	34
Shovot t.	65	Qo‘shko‘pir t.	32
Xiva sh.	63	Gurlan t.	14
Bog‘ot t.	62	Hazorasp t.	13
Urganch sh.	52	Tuproqqal’a t.	7
Yangiariq t.	44		

Faoliyat koʻrsatayotgan oilaviy korxonalar toʻgʻrisida maʼlumotlar

2023- yil 1- avgust holatiga koʻra, birlikda

Yillar kesimida soni | Yillar kesimida oʻsish surʼati (foizda)

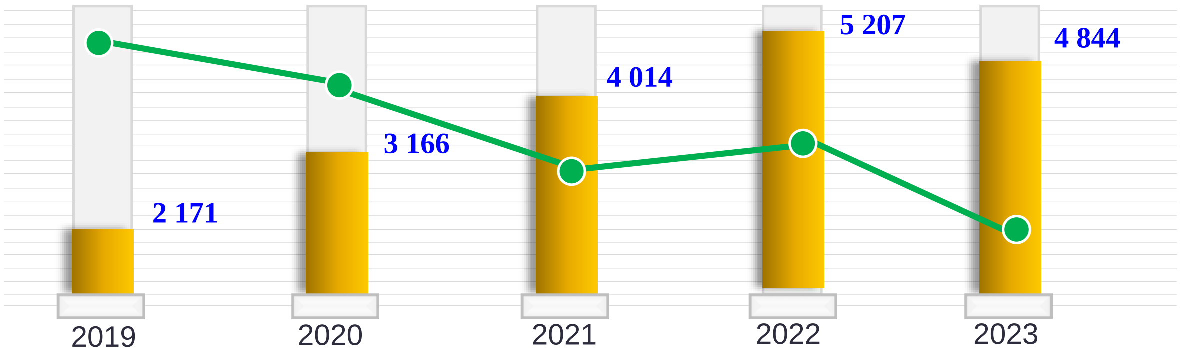

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

371

Qishloq, oʻrmon va baliqchilik xoʻjaligi

1 224

Sanoat

35

Qurilish

1 901

Savdo

48

Tashish va saqlash

805

Yashash va ovqatlanish

29

Axborot va aloqa

69

Sogʻliqni saqlash va ijtimoiy xizmat koʻrsatish

362

Boshqa turlar

Yuridik shaxs sifatida davlat roʻyxatidan oʻtib, faoliyat koʻrsatayotgan oilaviy korxonalar soni 2023- yil 1- avgust holatiga koʻra 2019- yilning mos davriga nisbatan 2 673 taga koʻpaygan.

Bu esa quyidagi sohalardagi: savdoda – 525 tadan 1 901 taga (oʻsish 1 376 taga), sanoatda – 590 tadan 1 224 taga (oʻsish 634 taga), yashash va ovqatlanishda – 534 tadan 805 taga (oʻsish 271 taga) korxonalar sonining oshishi bilan izohlanadi.

Hududlar kesimida

Urganch t	629	Yangiariq t.	347
Urganch sh.	615	Shovot t.	335
Xiva sh.	521	Yangibozor t.	271
Xonqa t.	504	Hazorasp t.	141
Bogʻot t.	449	Gurlan t.	114
Qoʻshkoʻpir t.	443	Tuproqqalʼa t.	53
Xiva t.	422		

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda

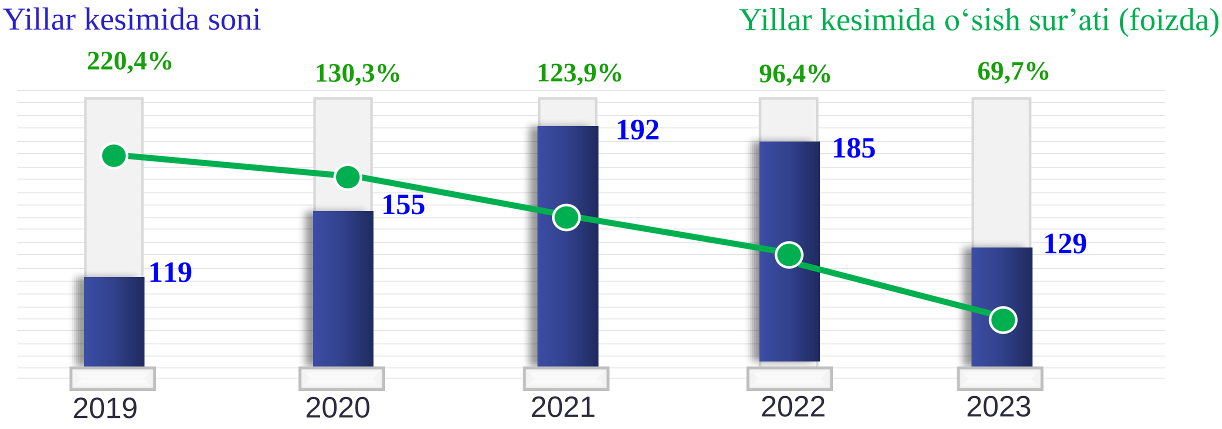

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Keyingi 5 yilda xorijiy kapital ishtirokida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni 8,4 foizga oshdi.

Yetakchi o‘rinni 129 ta korxonada to‘liq yoki qisman ulushi mavjud bo‘lgan Turkiya Respublikasi egallagan. Bu viloyatda xorijiy kapital ishtirokida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar umumiy sonining 27,1 foiz ulushini tashkil etadi. Shuningdek, Xorazm viloyatiga o‘z kapitalini kiritayotgan Rossiya Federatsiyasi (ulushi 24,8 foiz), Turkmaniston (ulushi 10,9 foiz), Xitoy (ulushi 9,3 foiz) va Janubiy Koreya (ulushi 3,9 foiz) davlatlari ham yetakchilar hisoblanishadi.

Hududlar kesimida

Urganch sh.	53	Yangibozor t.	6
Urganch t.	11	Tuproqqal’a t.	5
Xiva t.	9	Yangiariq t.	5
Xiva sh.	8	Qo‘shko‘pir t.	4
Xonqa t.	7	Hazorasp t.	4
Gurlan t.	7	Bog‘ot t.	4
Shovot t.	6		

Davlatlar kesimida yangi tashkil etilgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil yanvar-iyul oylarida, birlikda

Turkmaniston	4
Rossiya	3
Polsha	1
Janubiy Koreya	1
Xitoy	1
Turkiya	1

O‘zbekistonda iqtisodiy o‘sishni jadallashtirish, xalqaro aloqalarni kengaytirish va to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar uchun qulay huquqiy muhit yaratish bo‘yicha keng qamrovli iqtisodiy va ijtimoiy islohotlar olib borilmoqda. Mamlakatning strategik geografik joylashuvi, boy va xilma-xil tabiiy resurslari o‘sish uchun ulkan imkoniyatlarni namoyon etadi. O‘zbekiston hukumati o‘z fuqarolarining farovonligini oshirish, biznesni rivojlantirish va zamonaviy texnologiyalarni joriy etishni rag‘batlantirish maqsadida, chet el investitsiyalarini ko‘paytirishga ustuvor ahamiyat bermoqda.

Davlatlar kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda

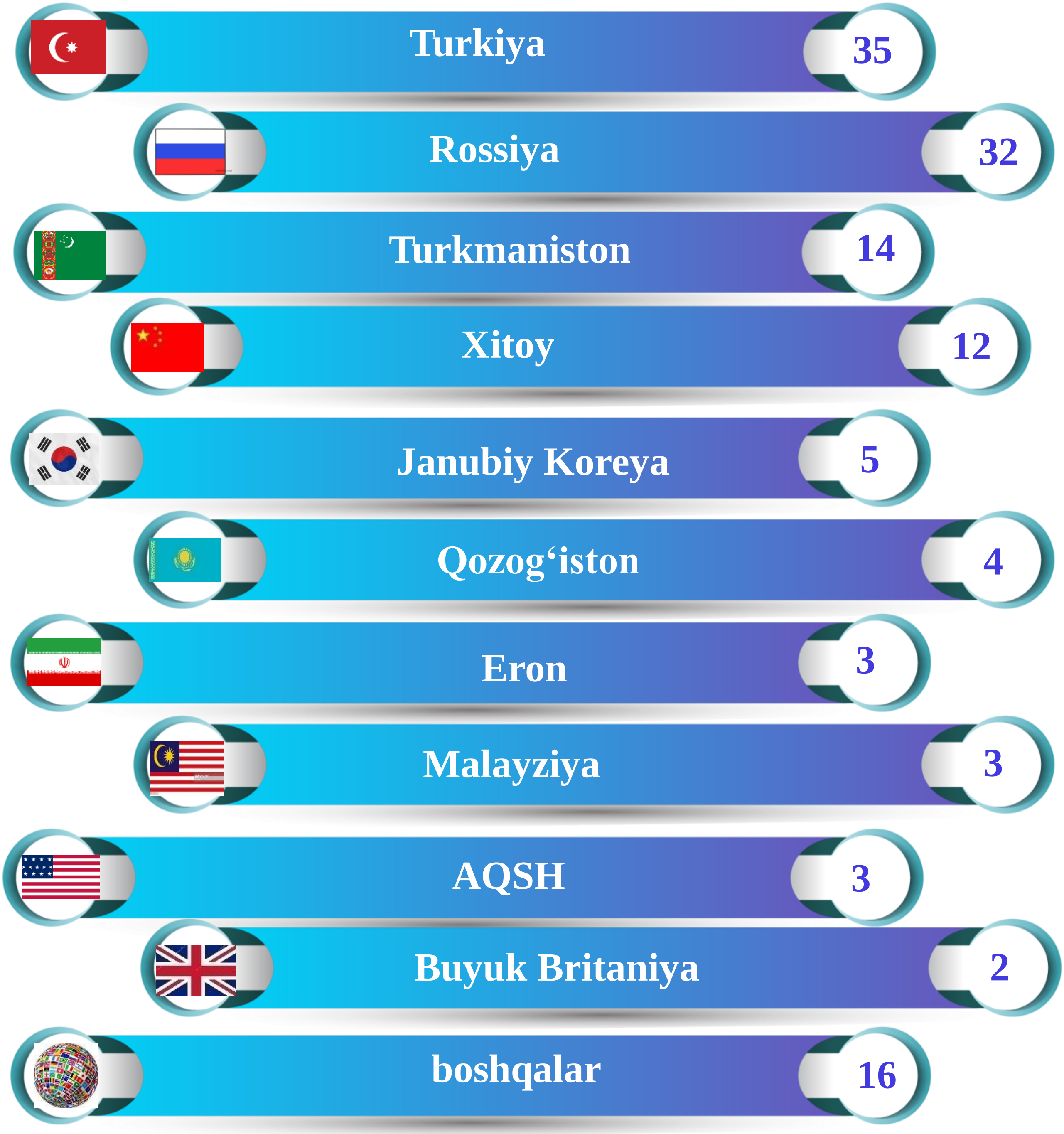

O‘zbekistonning yangi tashqi siyosatining asosiy xususiyatlari bu ochiqlik, uzoq muddatli barqaror rivojlanishning ustuvor yo‘nalishlariga e’tibor berish, qo‘shni davlatlar bilan yaxshi qo‘shnichilik munosabatlarini mustahkamlash, xalqaro hamkorlikni beg‘araz asosda kengaytirishdir.

Buning samarasida, bugungi kunda O‘zbekiston iqtisodiyotning turli tarmoqlarida tadbirkorlik faoliyatini yuritish va investitsiyalarni jalb qilish uchun zarur bo‘lgan ichki sharoitlarni yaratish jarayonini rag‘batlantirishga qaratilgan izchil islohotlar amalga oshirilayotgani kuzatilmoqda.

Shuningdek, xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalardan 75 tasi qo‘shma korxonalar, 54 tasi esa xorijiy korxonalar hisobiga to‘g‘ri keldi.

Hududlar kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy va qo‘shma korxonalar soni to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda

xorijiy korxonalar		qo‘shma korxonalar
25	Urganch sh.	28
3	Xiva sh.	5
2	Bog‘ot t.	2
3	Gurlan t.	4
2	Qo‘shko‘pir t.	2
5	Urganch t.	6
2	Hazorasp t.	2
3	Tuproqqal’a t.	2
3	Xonqa t.	4
2	Xiva t.	7
1	Shovot t.	5
2	Yangiariq t.	3
1	Yangibozor t.	5

27 Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan qo‘shma va xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra, birlikda

So‘nggi yillarda O‘zbekiston iqtisodiyotni jadal o‘zgartirishni boshdan kechirdi va xalqaro hamjamiyatda ochiqlik, innovatsiya va biznes va sarmoyaviy to‘siqlarni bartaraf etishda qat’iylik timsollaridan biri sifatida tobora ko‘proq e’tirof etilmoqda.

Demak, xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar sonining ko‘payishi, avvalambor, mamlakatdagi siyosiy barqarorlik va investitsiya faoliyatining huquqiy asoslari takomillashtirilgani bilan bog‘liq.

Korxona va tashkilotlarning yagona davlat registri – real vaqt rejimida yangilab boriladigan ma’lumotlardan iborat bo‘lgan axborot-ma’lumotnoma tusidagi avtomatlashtirilgan tizim hisoblanib, yagona klassifikatsiyalar tizimi asosida korxonalar va tashkilotlarning davlat hisobini va ularni identifikatsiyalashtirishni ta’minlaydi.

Ro‘yxatga olingan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda yuridik shaxslarning davlat reyestrida mavjud bo‘lgan yuridik shaxslar (faoliyati tugatilgan yuridik shaxslardan tashqari).

Faoliyat ko‘rsatayotgan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda moliya-xo‘jalik faoliyatini amalga oshirmayotganligi yoki tugatish jarayonida ekanligi to‘g‘risidagi ma’lumot kelib tushmagan yuridik shaxslar.

Yangi tashkil etilgan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda yuridik shaxslarning davlat reyestriga yangidan kiritilgan yuridik shaxslar.

Yuridik shaxslarning faollik darajasi – ma’lum bir davrda faoliyat ko‘rsatmayotgan yuridik shaxslarning jami ro‘yxatdan o‘tgan yuridik shaxslarga nisbatining foizdagi ifodasi.

Kichik korxona va mikrofirmalar – O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016- yil 24- avgustdagi “Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o‘tish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 275- son qarorining 1- ilovasiga muvofiq, kichik tadbirkorlik subyektlariga tegishli bo‘lgan korxonalar va tashkilotlar.

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar – norezidentlar ishtirokidagi korxonalar, xorijiy yuridik shaxslar (xorijiy firmalarning filiallari va bo‘limlari), korxonaning ustav fondida chet el fuqarolari va fuqaroligi bo‘lmagan shaxslar ishtirok etgan korxonalar.

Ma’lumotlar O‘zbekiston Respublikasi Adliya Vazirligining Davlat xizmatlari markazi ma’lumotlar bazasi asosida 2023- yil 1- avgust holatiga ko‘ra (fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz) shakllantirildi.

Korxona va tashkilotlarning yagona davlat registri

Tashqi foydalanuvchilar, bevosita Statistika agentligining www.stat.uz rasmiy saytida real vaqt rejimida, so‘ralayotgan yuridik shaxsning (STIR) kodini kiritib, axborotlarni bepul olishlari mumkinligi belgilab qo‘yilgan.

Statistik registrlarni yuritish bo‘limi
Tel.: (62) 22-4-65-11